

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

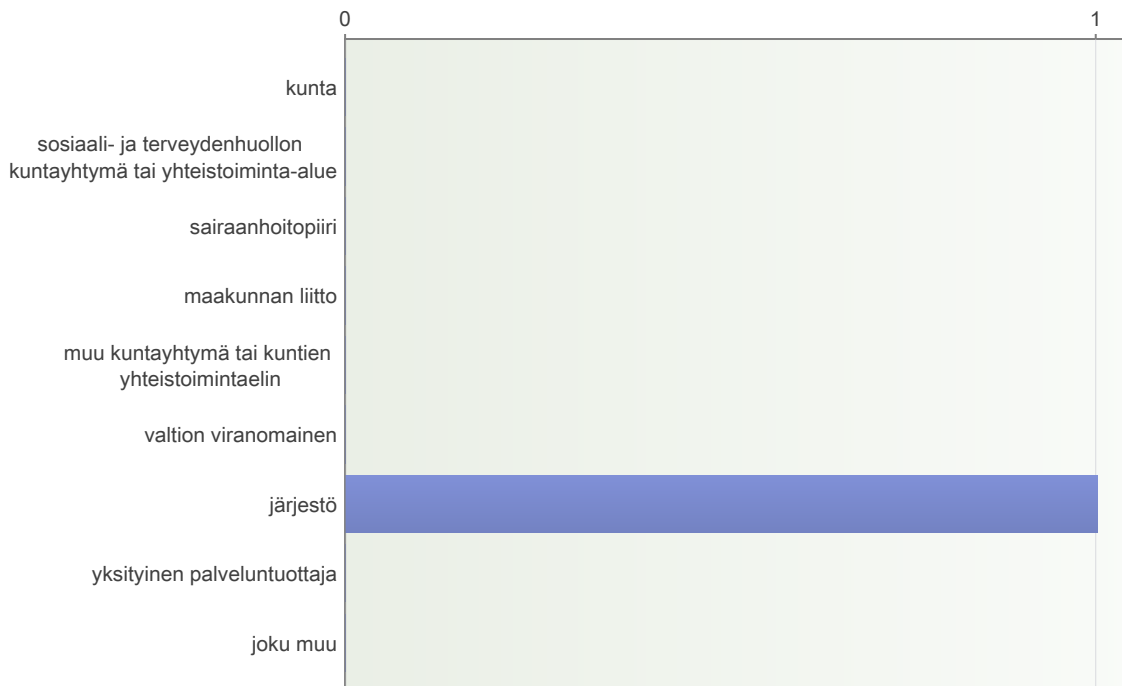
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen Työterveyshoitajaliitto r.y – Finlands Företagshälsovårdareförb und rf.	Eve Becker	Pilvi Österman	11.12.2017	Liiton hallitus

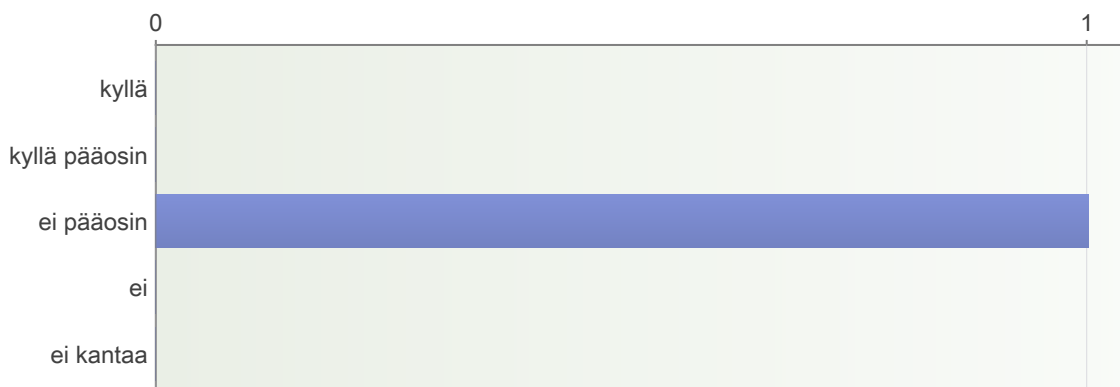
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen tavoitteet ovat hyvät ja on oikeansuuntaista, että järjestämisvelvollisuus keskitetään kunnilta suurimpiin kokonaisuuksiin. 18 aluetta on kuitenkin liikaa, jotta saataisiin turvattua tasavertaiset palvelut. Lakiesitys mahdollistaa terveydenhuollon suuryrityksille vahvan jalansijan julkisella rahoituksella toteutettavista sote-palveluista. Pelkona on, että joillakin paikkakunnilla julkinen valta tulee riippuvaiseksi monopoliaseman saavuttaneista yrityksistä. Järjestelmän monimutkaisuus ja monitahoisuus saattavat heikentää heikommassa asemassa olevien ihmisten vaikutusmahdollisuuksia, hoitoketjujen hallintaa ja lisätä pirstaleisuutta. Ehdotettu järjestelmä edellyttää huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja ohjausta.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

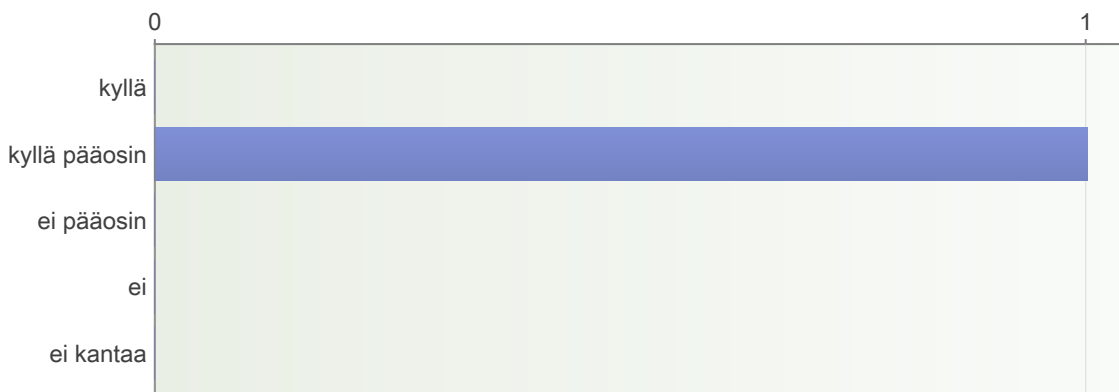
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikuttaisi siltä, että lisää valinnanvapautta syntyy niille potilaille, jotka nytkin pystyvät hoitamaan itseään ja tekemään valintoja. Ruotsin kokemukset terveydenhuollon valinnanvapaudesta kertovat, että valinnanvapaus lisää terveyspalveluiden tarjontaa lähinnä tiheästi asutuilla seuduilla, joilla asukkaat ovat jo valmiiksi hyvinvoivia. Sen sijaan paljon hoitoa tarvitsevien palvelut ovat Ruotsissa heikentyneet. Hoitosuhteet ovat katkonaisia, ja yhteispeli eri palveluntuottajien välillä on huonoa. Huolena on, että erityisesti paljon palveluita käyttävien (Esim. päihde- ja mielenterveysasiakkaat) ja muistisairaiden osalta valinnanvapaus on haastavaa ja voi rikkoa toimivia hoitopolkuja ja kokonaisvaltaista palveluiden integraatiota.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

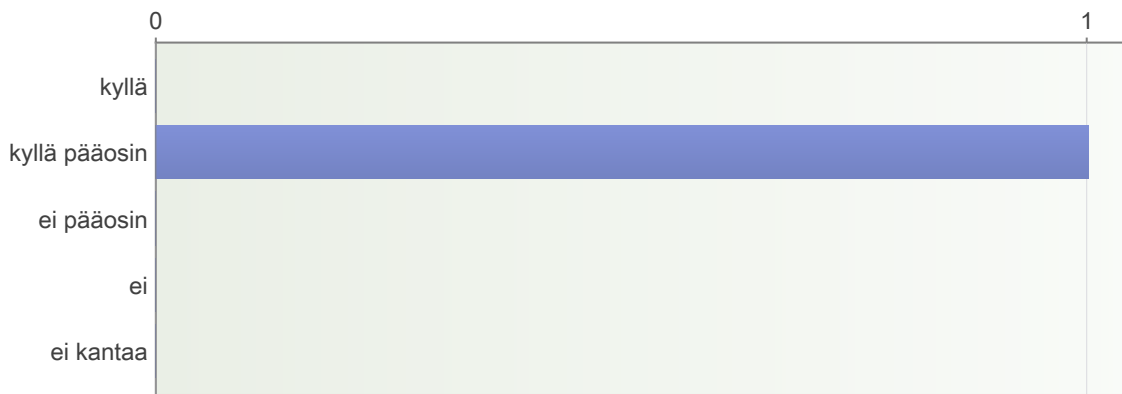
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaihtoehtoja löytyy, kunhan on selvinnyt prosessin läpi (mitä on tarjolla, mistä palvelun valitsee ja kuka sen maksaa). Edellyttää, että asiakkaat saavat palveluntarjoajista vertailtavaa tietoa.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

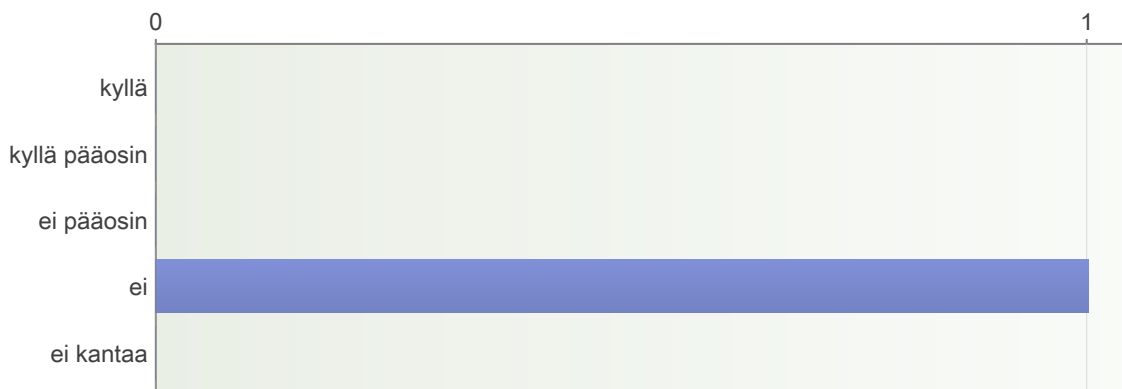
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Olisi tehokkaampaa tehdä nykyisistä terveyskeskuksista täyden palvelun taloja. Nyt paljon palveluita tarvitsevat saavat sosiaalipuolen palveluina sote-keskuksesta vain ohjausta. Erillinen sosiaaliohjaus voi johtaa asiakkaiden tuhraan pompotteluun. Valinnanvapaus pirstoo hoitoketjuja.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

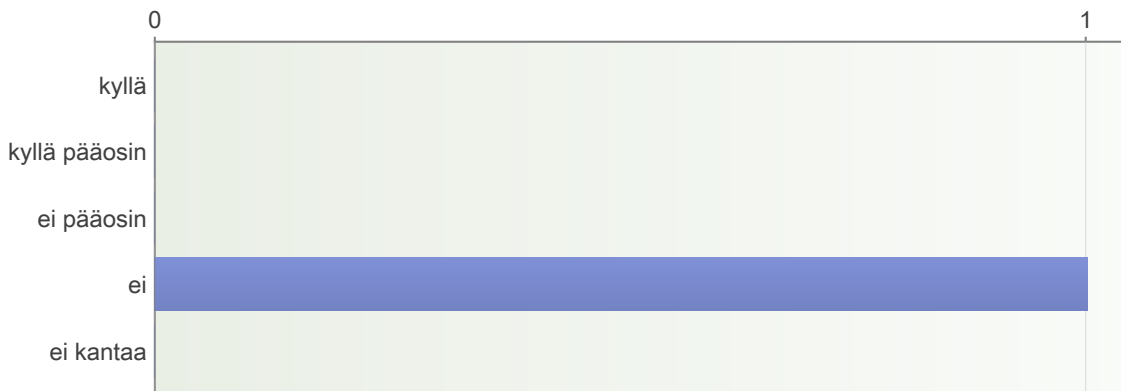
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä on niin monimutkainen, että on vaikea nähdä miten laki turvaisi palveluntarjoajien yhteistyön toimivuuden, ehkäisisi sen, ettei ihmistä enää pompoteltaisi luukulta toiselle eikä kukaan putoaisi eri osien väliin. Lakiluonnos edellyttää maakunnan huolehtivan palveluintegraatiosta (esim. palvelusuunnitelmat) ja se edellyttää byrokratiaa, sosiaalipalvelut on pilkottu sote-keskukseen ja maakunnan liikalaitokseen ja valinnanvapaus pirstaloi hoitoketjuja. Tällä mallilla yhtenäisten hoitoketjujen luominen tulee olemaan vaikeaa.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

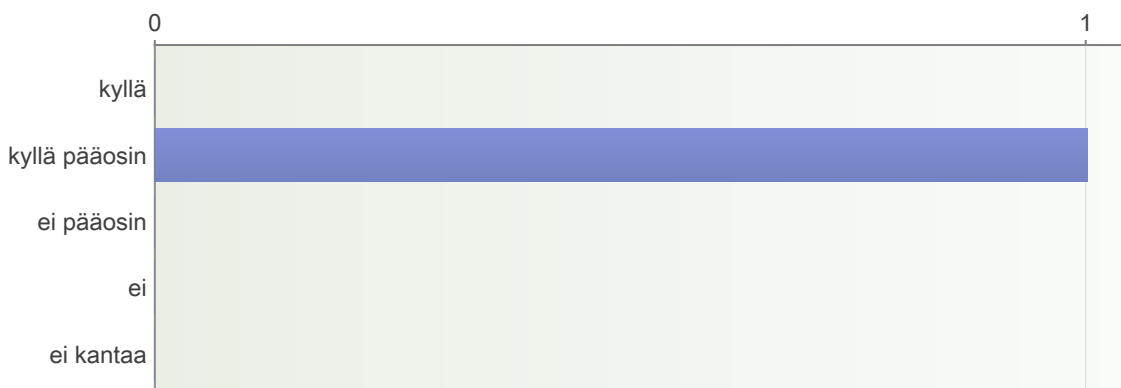
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rahoitus pitäisi ratkaista. Lisäksi maakunnalle asetetaan paljon vaatimuksia. Paljon riippuu maakunnan yhtiöittämisosaamisesta, kilpailukyvystä markkinoilla, ohjauskyvystä ja miten he osaavat asettaa kriteerit suoran valinnan palveluntuottajille. Olisi toivottavaa, että kriteerit luotaisiin valtakunnan tasolla, jolloin ne olisivat valtakunnallisesti yhtenevät. Hyvä että aikataulua on jaksotettu, mutta se on edelleen tiukka.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

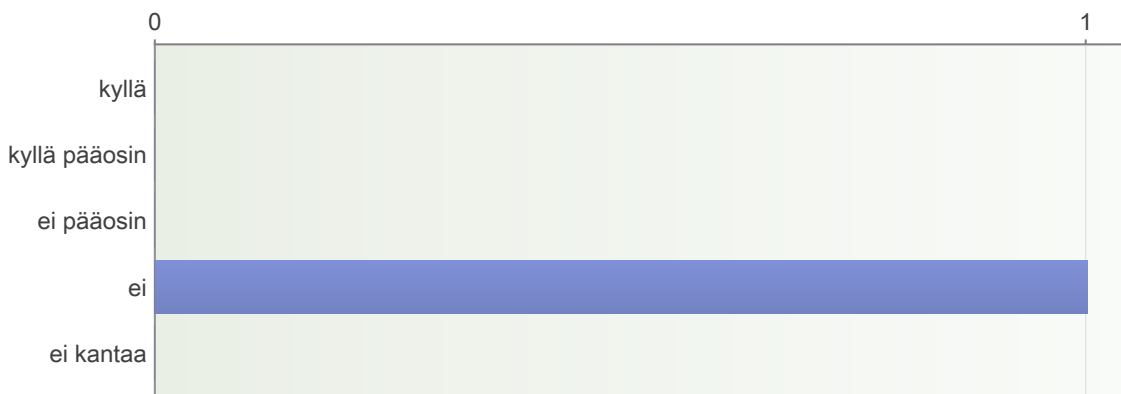
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollossa tehdään jatkuvasti kehittämistyötä ja palveluinnovaatioita. Lakimuutos edistää osaltaan digitaalisten palveluiden käyttöönottoa.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

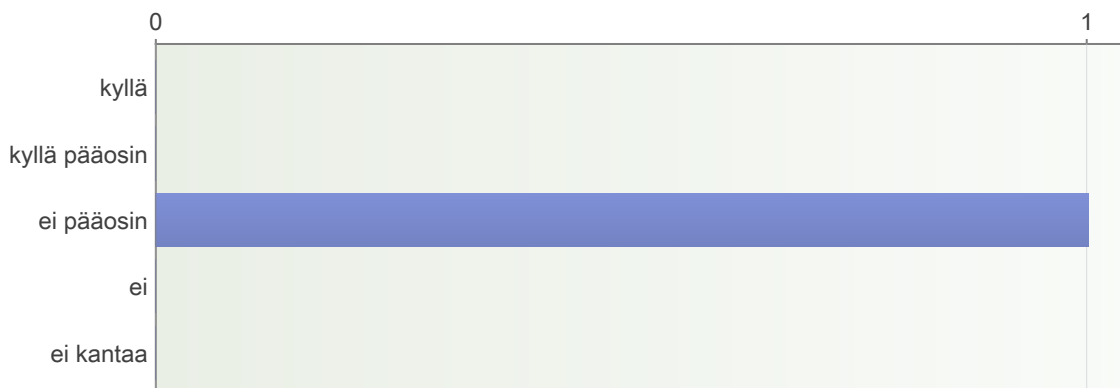
Vastaajien määrä: 1

- Kustannuksissa on kaksi ongelmaa. Ensinnäkin kaikkien on listauduttava, myös niiden, jotka käyttävät työterveyshuollon palveluita. Näin sote-keskus saa maksun myös sellaisista asiakkaista, jotka eivät käytä palveluita. Toinen sudenkuoppa on tuottajakorvaus pääluvun mukaan. Kun sote-keskuksille ei makseta toimenpiteiden vaan kiinteästi pääluvun mukaan, tulee sote-keskuksille kannattavaksi hoitaa mahdollisimman vähän tai lähettää potilas kalliiseen erikoissairaanhoidon, jonka maksaa maakunta. Lakiesitys sisältää myös paljon byrokratiaa, joka osaltaan kasvattaa kuluja.

Tuottajakorvaukset ovat vielä osaltaan auki. Ilmeisesti THL:lle tullaan valtioneuvoston asetuksen turvin antamaan erittäin merkittävä rooli siinä, mitä ne maksut ovat. hintaan vaikuttavat henkilön ikä, sukupuoli, työllisyyteen liittyvät seikat. Maakunnalle jää ilmeisesti valta mitoittaa tuottajalle maksettava korvaus ottaen huomioon painokertoimet? Tämä ei lisää yhdenvertaisuutta. Lisäksi jää huoli siitä, mitkä ovat maakunnan mahdollisuudet asettaa rajat mahdollisen monipoliaseman saavuttaneelle palveluntuottajalle.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuotantoa koskevat säädökset pitävät sisällään sen, että maakunnalla tulee olla sosiaali- ja terveyskeskus tai keskuksia ja suunhoidon yksikkö tai yksiköitä. Maakunta voi perustaa niitä varten liikelaitoksen tai liikelaitoksia. Maakunnalla voi lisäksi olla yhtiöitä tai muita yhteisöjä suoran valinnan palvelujen tuottamiseksi.

Maakunnan mahdollisuudet luoda omissa palveluissaan yhtenäisiä hoitoketjuja paranee, kun sen ei ole pakko yhtiöittää omia palvelujaan. Työterveyshuollon osalta EU:n kilpailusäädökset estävät liikelaitosten työterveyshuollon säännöstelemättömän sairaanhoidon tuottamisen. Rajoitus vaikeuttaa kilpailua muiden toimijoiden kanssa.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

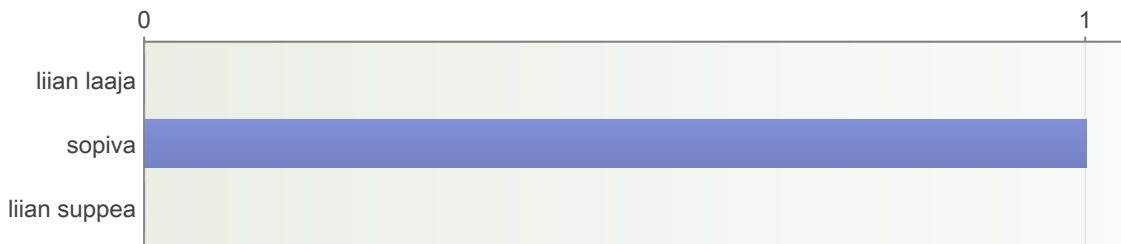
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos on tältä osin vaikeaselkoinen. Mitä kaikkea sote-keskuksessa hoidetaan, jos sille kuuluu "terveydenhuollon ammattihenkilön toteuttama yleislääketieteen alaan kuuluva asiakkaiden oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito." ?

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

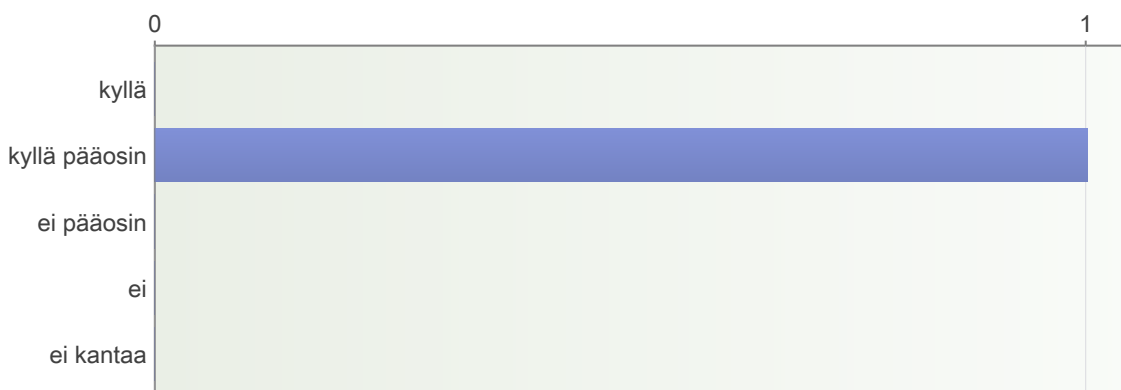

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- §18 kohdassa mainitaan toiminta ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi – Työkyvyn arviointi on työterveyshuoltolain mukaan työterveyshuollon tehtävä.

Jää epäselväksi mitä kaikkea sote-keskuksessa hoidetaan, jos sille kuuluu ”terveydenhuollon ammattihenkilön toteuttama yleislääketieteen alaan kuuluva asiakkaiden oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito.” Raja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä madaltuu, kun sote-keskuksiin tulee sisätautien, lastentautien, geriatrian ja silmätautien erikoisaloiden konsultaatio- ja avovastaanottopalveluita. Hyvä, että maakunnalle jää mahdollisuus päättää erikoisaloiden vähimmäislaajuus, kunhan se perustuu väestön todellisiin ajantasaisiin tarpeisiin.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

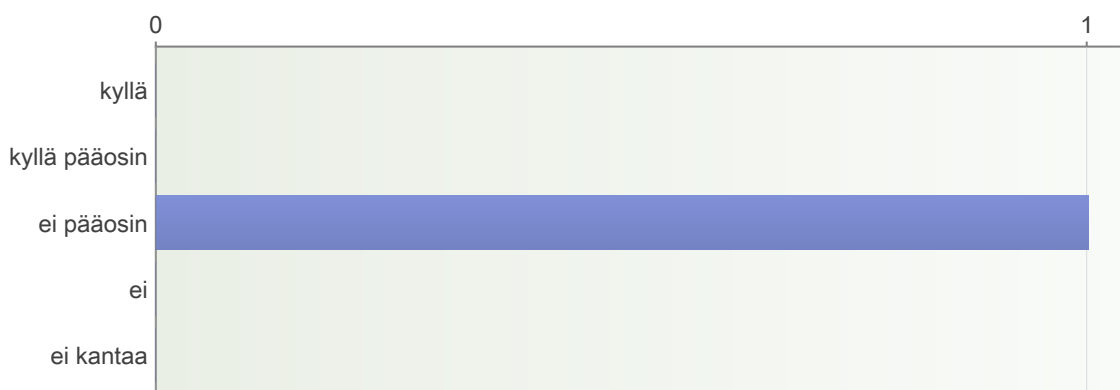
Ei vastauksia.

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

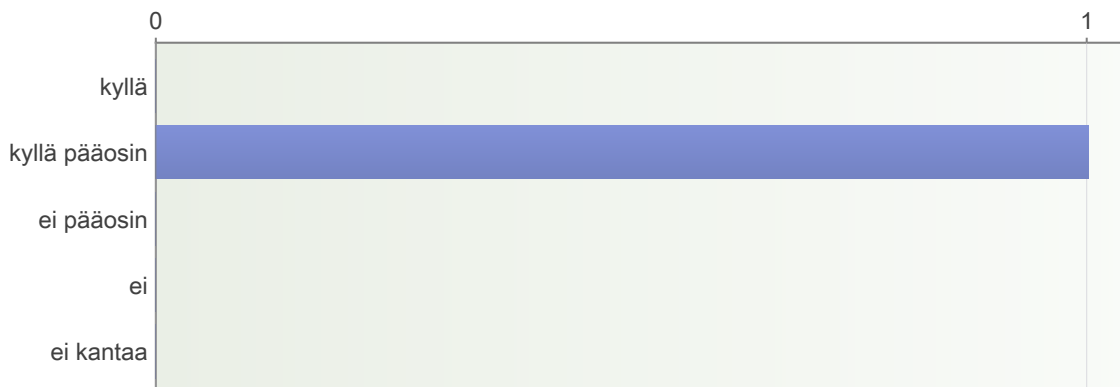
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nyt paljon palveluita tarvitsevat saavat sosiaalipuolen palveluina sote-keskuksesta vain ohjausta. Erillinen sosiaaliohjaus voi johtaa asiakkaiden tuhraan pompotteluun.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

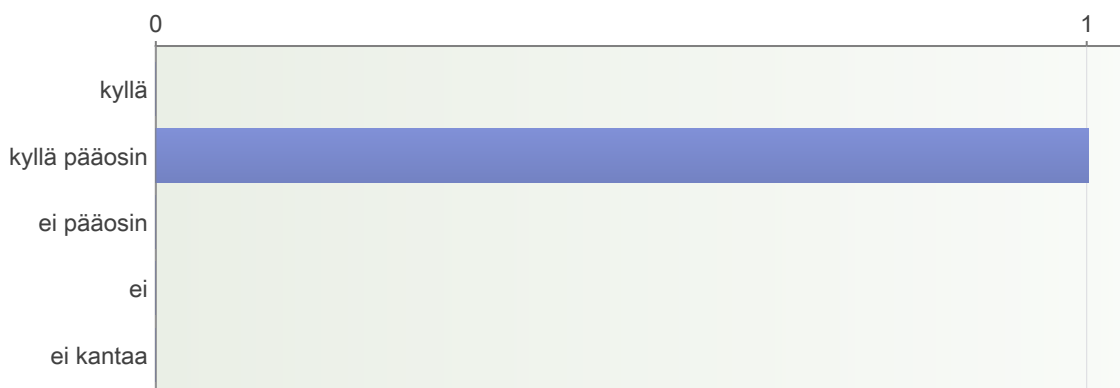
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tiedonhallintapalveluiden käyttäminen onnistuu parhaiten hyvän terveyden ja toimintakyvyn omaavilta kansalaisilta. Mahdollisuus valita edellyttää tietoa mistä vaihtoehdoista voi valita. Valinnan perusteeksi olisi tärkeää saada tietoa palveluntarjoajien palveluiden laadusta ja asiakastyytyväisyydestä.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä pääosin. Mahdollisuus valita rajoittuu siihen, miten kyseinen maakunta on järjestänyt toimintansa. Hyvä, että asiakkaille annetaan mahdollisuus ilmoittaa valinnasta myös muutoin kuin tiedonhallintapalvelua käyttäen, mutta tämä luo tiedonhallintaasteita maakunnalle.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

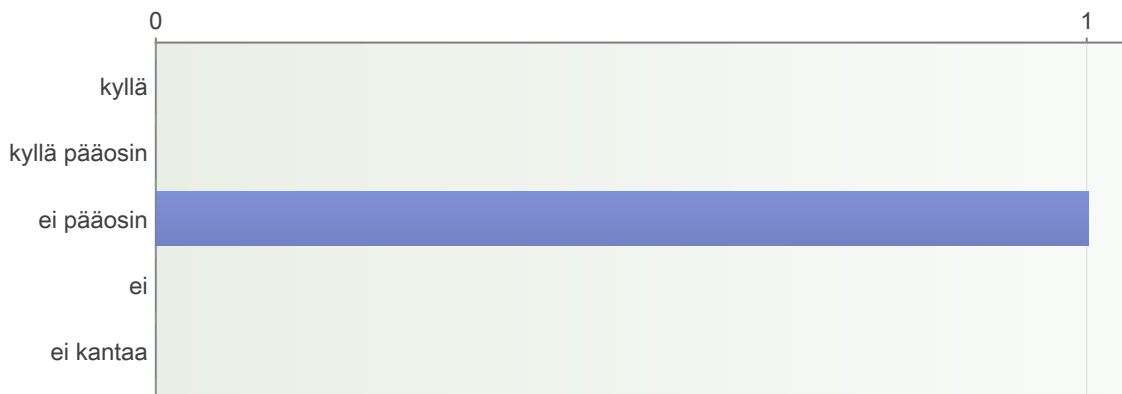
Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelman mukaisesti hoitokokonaisuuteen kuuluvat sairaanhoidolliset käynnit terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanotolle kiireettömässä hoidossa. Mitä tämä pitää sisällään ja onko päällekkäisyyttä sote-keskuksen palveluiden ("terveydenhuollon ammattihenkilön toteuttama yleislääketieteen alaan kuuluva asiakkaiden oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito.") kanssa?

Käytännössä valinnanmahdollisuudet lisääntyvät, mutta tulevat olemaan yliopistosairaalamaakunnissa paljon paremmat kuin syrjäseuduilla.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

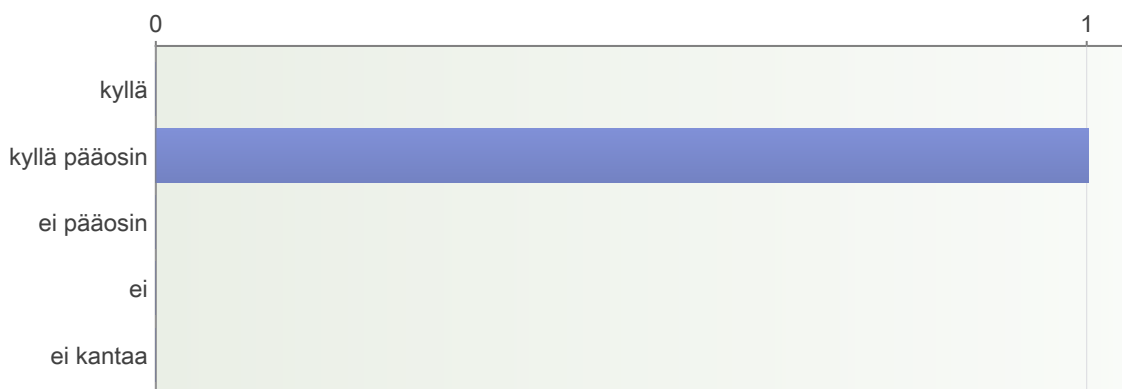
Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen perusteella maakunta voi rajoittaa asiakassetelin käyttöönoton laajuutta, mikäli se on välttämätöntä palvelujen kustannustehokkaan järjestämisen perusteella. Maakunnallisen itsehallinnon ja asiakkaan subjektiivisen oikeuden raja jää hämäräksi.

Järjestäjän kannalta liikelaitoksen valinta 6 kk:n välein ei ole tarkoituksenmukainen eikä toimiva ratkaisu. Esimerkiksi ennaltaehkäisevät palvelut edellyttävät pidempään turvattua asiakassuhdetta, jotta palveluilla olisi vaikuttavuutta. Samoin myös henkilöstötarpeen arviointi ja oikea mitoitus tulevat ennakoimattomiksi, jos asiakas saisi 6 kk:n välein vaihtaa liikelaitoksen. Vuoden jakso on tarkoituksenmukaisempi.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

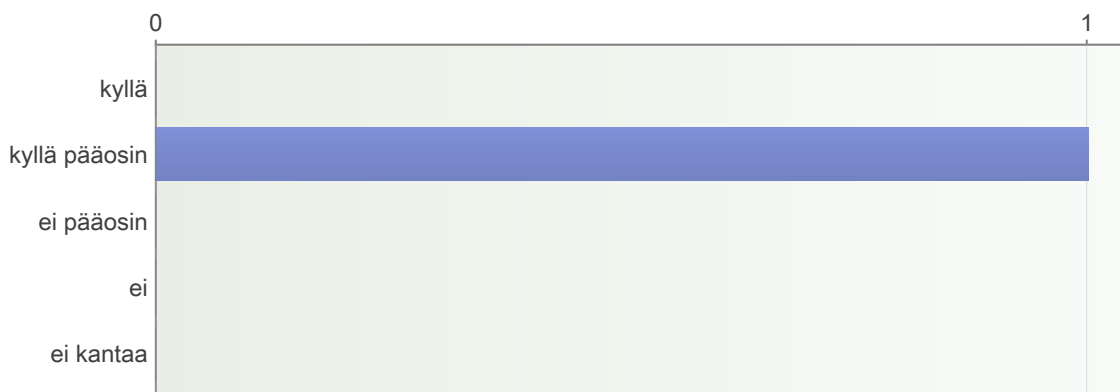
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sairaaloiden välille on saatava selkeä työnjako siinä, missä eri leikkaukset hoidetaan.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

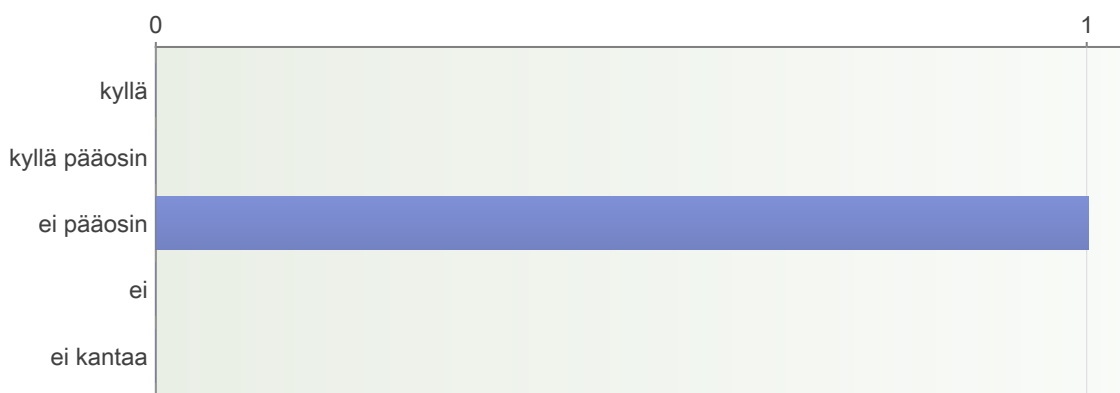
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotettu järjestelmä edellyttää huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja ohjausta.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

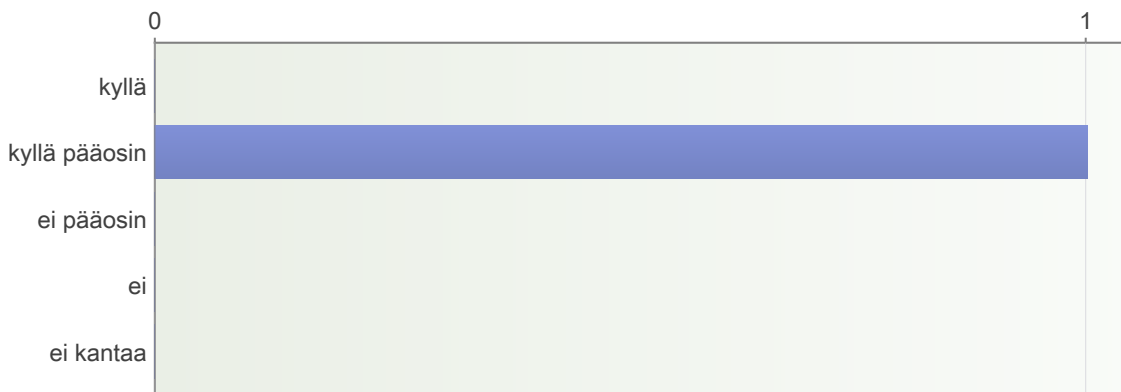
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelijärjestelmä asettaa maakunnalle vaikeasti hallittavan kokonaisvastuun. Esim. terveyskeskuksen, kotihoidon ja geriatrisen erikoissairaanhoidon pitää pelata yhteen, vaikka palveluntarjoaja voi olla kaikissa eri taho. On pelko, että asiakas tippuu jatkossakin hoitojen väliin.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

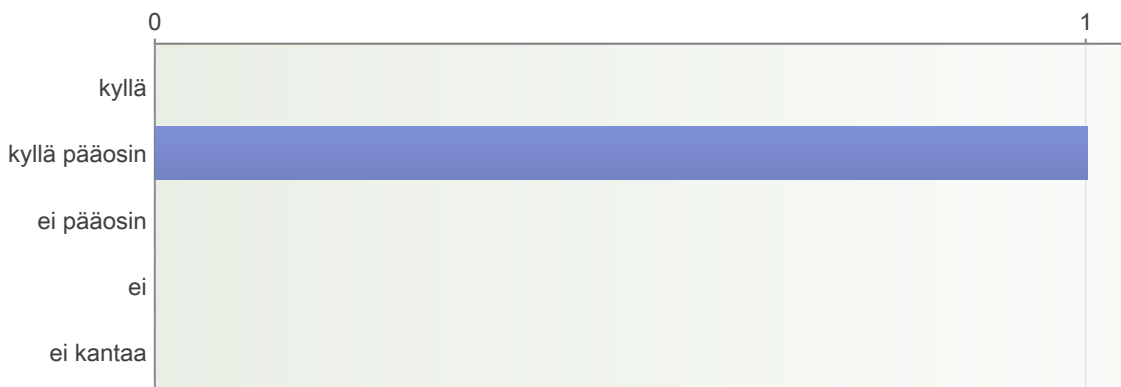

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

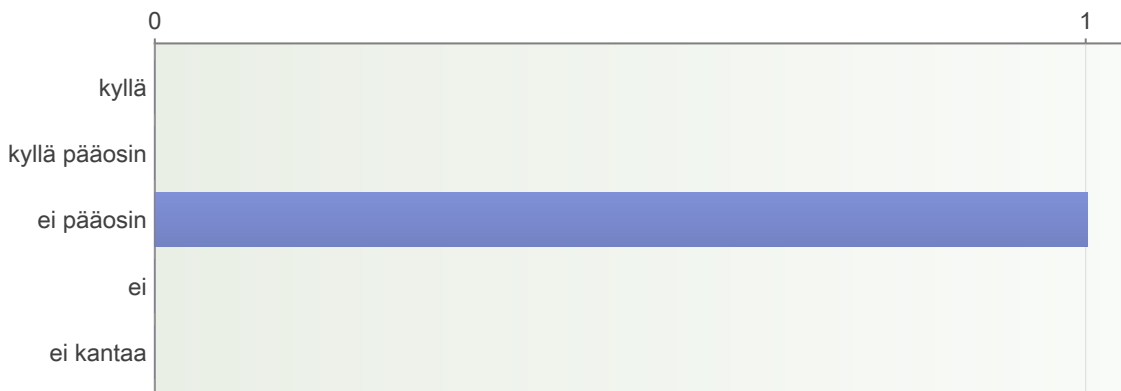
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelman idea on hyvä, koska sillä voidaan saavuttaa palveluiden integraatiota. Suunnitelma tarkoittaa kuitenkin maakunnille lisäkustannuksia ja -työtä eikä itsessään anna oikeutta palveluiden saamiseen. Maakunnalla on vastuu asiakassuunnitelman tekemisestä, vaikka palveluntarjoajia voi olla useita eri sektoreilla. Miten suunnitelma toteutuu käytännössä?

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

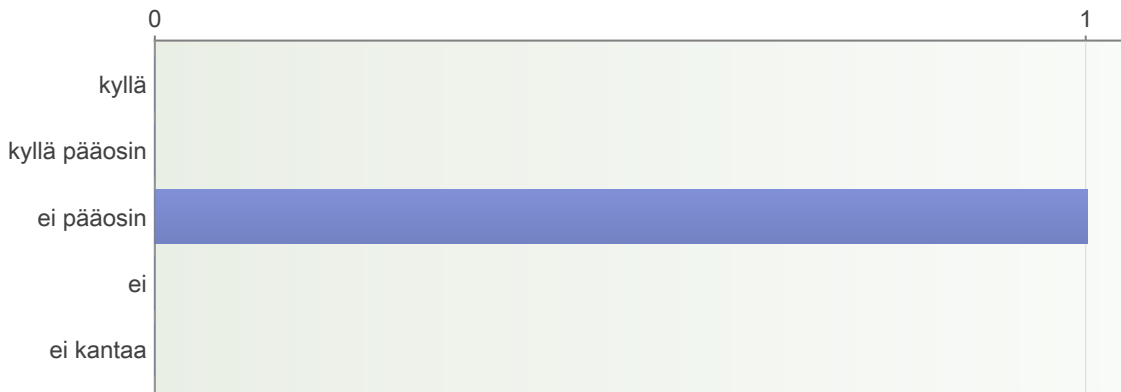
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvät perusedellytykset, mutta palveluntuottajille on saatava valtakunnalliset laatukriteerit.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

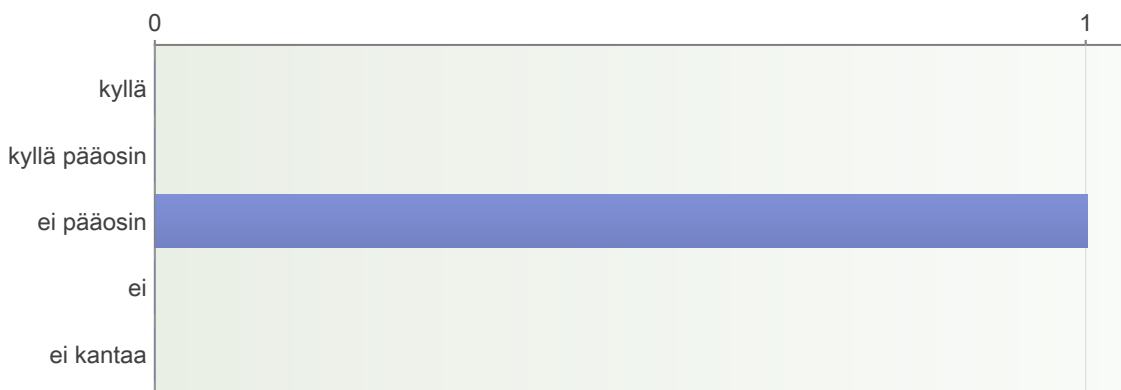
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- §42 mukaan ”Maakunta voi asettaa suoran valinnan palveluntuottajille sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla annettavan palvelun tuottajille palvelun laatua, voimavaroja ja saatavuutta sekä palveluketjuja ja palvelujen yhteensovittamista koskevia sekä muita palvelujen tuottamiseen liittyviä ehtoja.” Sote-uudistuksen keskeinen tavoite ”parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta” edellyttää, että kriteerit ei ole vain mahdollista asettaa, vaan että ne on oltava ja yhdenmukaisina kaikissa maakunnissa. Kuntien kilpailutuksissa on ollut paljon ongelmia. On tärkeää, että maakunnat saavat vahvan tuen laadukkaan palvelun tarjoamiseksi.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

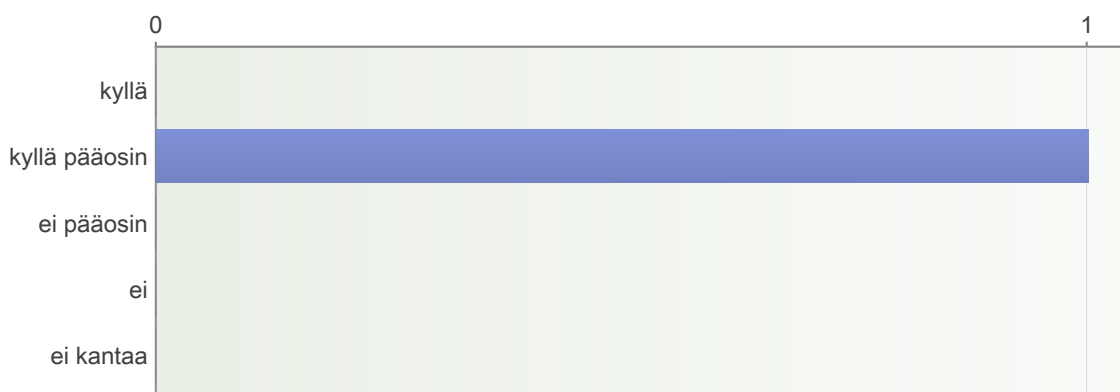
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvä että kriteerit ovat julkiset, mutta edelleen ne pitäisi olla valtakunnallisesti eikä maakunnassa mietityt. Onko neljä viikkoa niin kireä aikataulu, että aiheuttaa puolivillaisia päätöksiä?

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

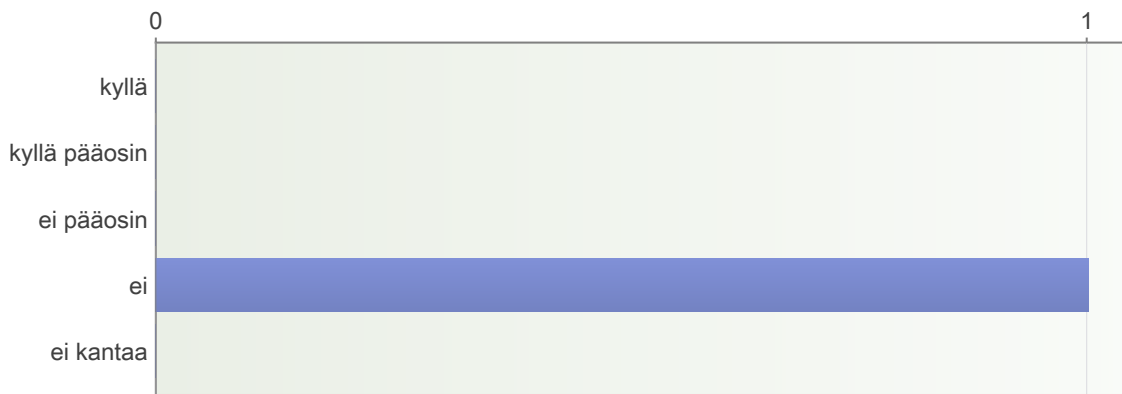
Vastaajien määrä: 1

- Vaikka suoran valinnan palveluntuottaja vastaa alihankkijan yksittäiselle asiakkaalle antamasta palvelusta ja on kokonaisvastuussa, niin ketjuttaminen vaikeuttaa laadun tarkkailua ja siihen puuttumista. Työterveyshoitajaliiton mielestä on hyvä, että myös yksityisellä palveluntuottajalla on velvollisuus ottaa harjoitteluun terveydenhuollon opiskelijoita. Kannatettavaa on myös, että suoran valinnan palveluntuottajan on ilmoitettava julkisessa tietoverkossa ajantasaisesti palveluun pääsyn tosiasialliset odotusajat. Suoran valinnan palveluntuottajien tulee eriyttää kirjanpidossa mm. verotukselliset asuinvaltiot, maksetut ja kertyneet tuloverot sekä lähdeverot jne. Onko maakunnalla mahdollisuus irtisanoa sopimus, jos toimija vaikuttaa kiertävän veroja?

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

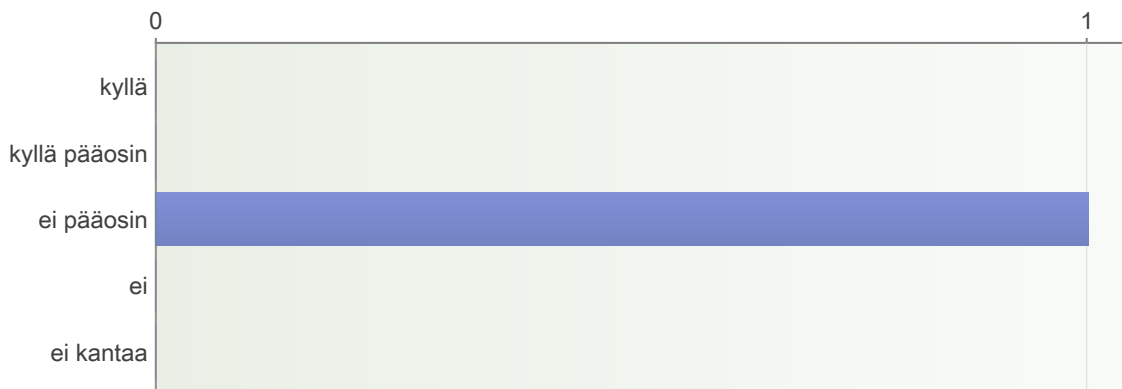
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli palveluntuottaja ei anna listautuneelle asiakkaalle lainkaan palveluja tulisi raha olla maakunnan takaisinperittävässä. On epätarkoituksenmukaista ja varojen haaskausta, että palveluntuottaja saa kiinteän korvauksen myös niistä henkilöistä, jotka saavat sairaanhoitopalvelut työterveyshuoltonsa kautta.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

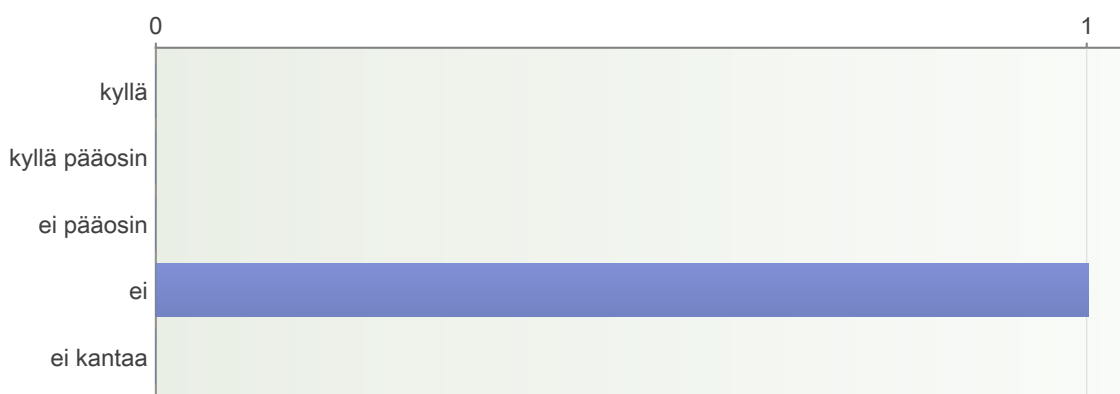
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä on kannatettavaa se, että maakunnan tulee käyttää suoran valinnan palveluntuottajien suoriutumisen arvioinnissa yhdenvertaisia mittareita ja perusteita, mutta sopivatko samat mittarit isoille ja pienille toimijoille? Huonoa se, että maakunnalla ei tarvitse olla suorite- tai kannustinperusteisia korvauksia. Yhdenvertaisuuden toteutumiseksi palveluntuottajille maksettavien korvausten perusteista pitää säätää valtioneuvoston asetuksella

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

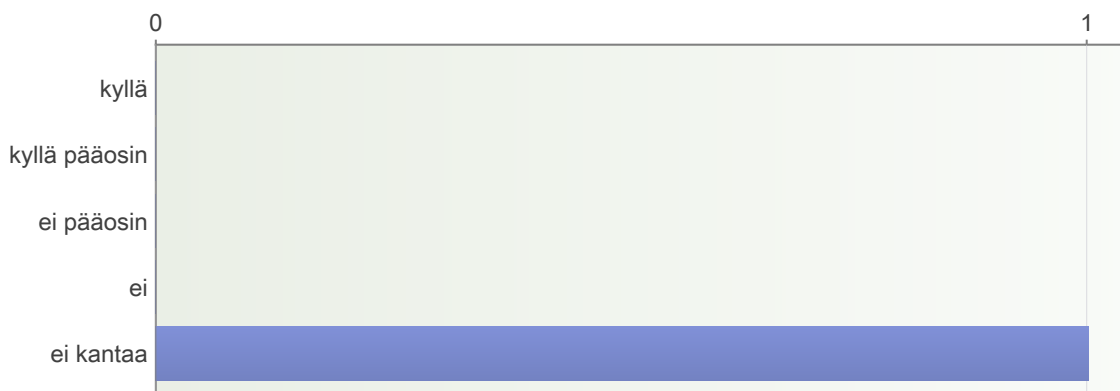

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

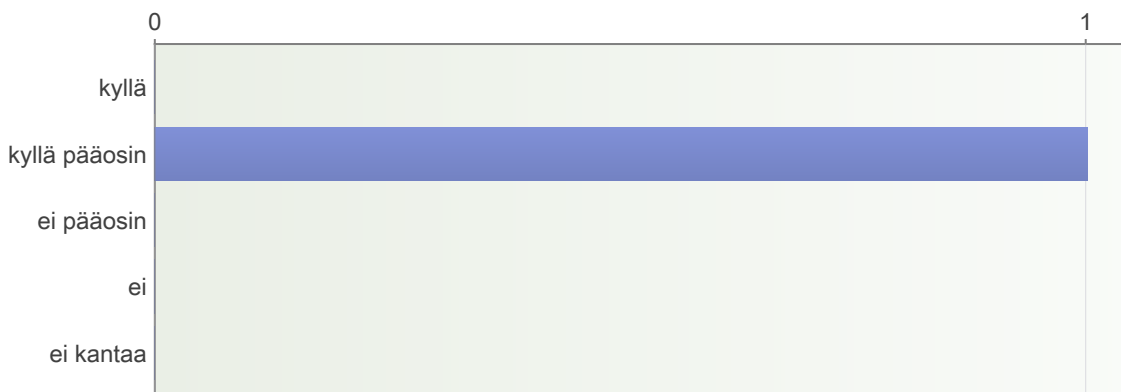
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaiheistus on tarpeen, mutta onko porrastus riittävä?
Sote-palveluiden kokonaisulkoistukset pitää estää lainsäädännöllä

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

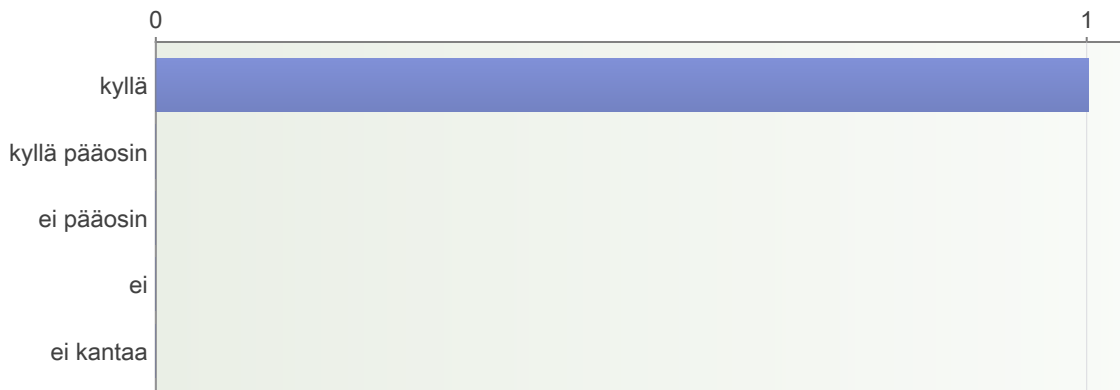

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

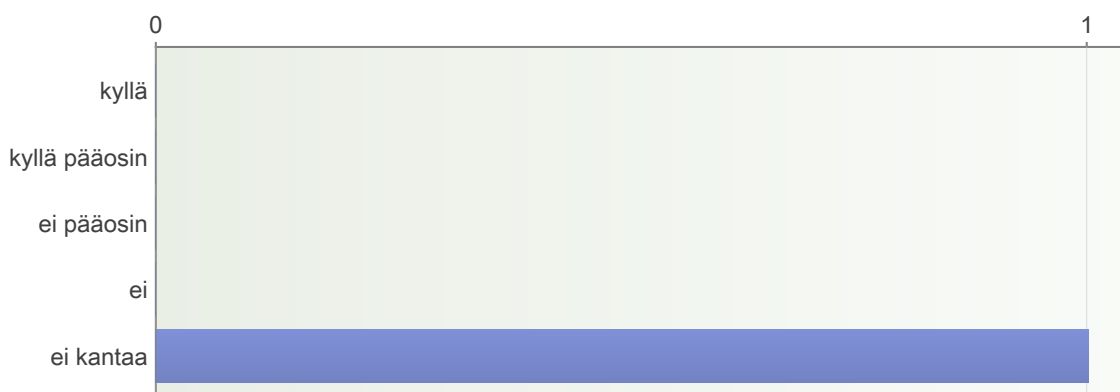

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

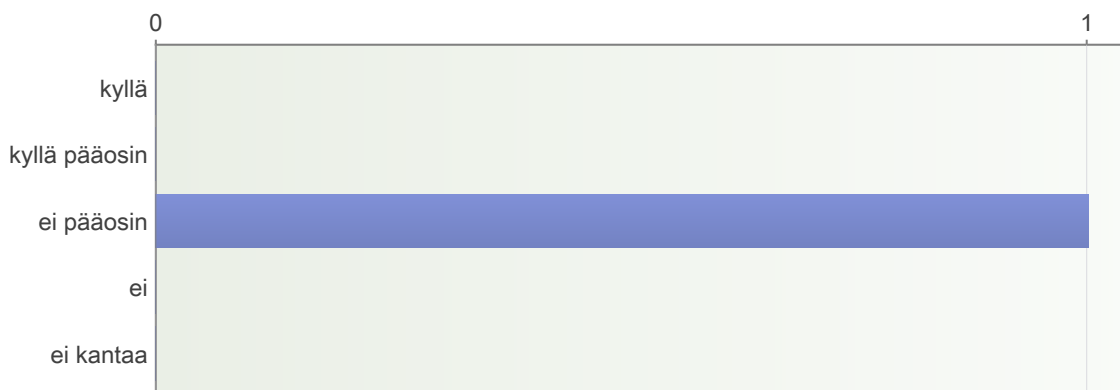
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Soteuudistus antaa mahdollisuuden toimia palveluntuottajana ja luo näin lisää yrittäjyyttä. Pienten toimijoiden edellytykset toimia palveluntuottajana riippuvat kuitenkin muiden asettamista ehdoista. Osan kriteereistä asettaa maakunta. Alihankinta mahdollistaa pienten toimijoiden toimimisen osana palveluketjua, mutta pienestä soteyrittäjästä on pelko tulla globaalin yrityksen alihankintaketjun ylikilpailutettu osa.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Taloudellisia vaikutuksia ei ole arvioitu realistisesti. Tietojärjestelmien kehittämisen kustannuksia ei ole arvioitu lainkaan.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Ammattiliittona arvioimme uudistuksen vaikutuksia jäsenistön eli työterveyshoitajien näkökulmasta. Soteen valmistautuminen näkyy myös työterveyshuollossa - lähinnä ulkoistuksina, yrityskauppoina ja liikkeen luovutuksina. Henkilöstön asema huolestaa ja ammattiliitolle uudistus tuo työtä entistä enemmän.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä heikoin osa on työterveyshuollon huomioimattomuus osana sote- muutosta. Tämä tuo työikäiset sote asiakkaiksi, joka tarkoittaa käyttäjien kustannusten nousua käytännössä kapitaatiomaksujen muodossa. Maakunta maksaa työikäisistä kovan hinnan saamatta mitään todellista terveyshyötyä vastineeksi.

Henkilöstön aseman osalta Työterveyshoitajaliitto yhtyy JUKO ry:n lausuntoon:

Valinnanvapauslakiluonnokseen ei suoranaisesti sisälly henkilöstön asemaan vaikuttavia lakipykälä, mutta koko valinnanvapauden toteuttamisen välilliset henkilöstövaikutukset ovat huomattavia.

Lakiluonnoksen edellyttämät toimintatapojen muutokset ovat asiakaslähtöisiä ja vaikuttavia ja niissä on huomioitava myös henkilöstön työhyvinvointi. Terveyden- ja sosiaalihuollon ammattihenkilöiden osaamisella, ammatillisella johtamisella ja yhteistyöllä on tärkeä merkitys asiakkaiden hyvinvoinnin turvaamisessa. Henkilöstö on otettava mukaan, ja heille on annettava mahdollisuus tosiasiallisesti vaikuttaa kaikissa uudistuksen suunnittelu- ja toteutusvaiheissa.

Kustannusten hillitseminen ei saa johtaa henkilöstöressurssien leikkaamiseen eikä palvelussuhteen ehtojen heikentämiseen. Jo nyt monissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijatehtävissä on alueellista ja palvelusektorikohtaista henkilöstövajetta, eikä kustannussäästöillä saa perustella esim. kelpoisuusvaatimuksista tinkimistä palvelun laadun ja vaikuttavuuden kustannuksella.

JUKO edellyttää, että valinnanvapauslain toimeenpanovaiheessa valmistellaan selkeitä palvelussuhteen ehtoihin liittyviä pykälä siten, että työntekijät ja viranhaltijat eivät joudu vuosikausia elämään tietämättömyydessä siitä, kuka heidän työnantajansa on, ja miten palvelussuhteen ehdot määräytyvät. Samoin on selkeästi määriteltävä henkilöstön osallistumismahdollisuudet uudistuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Voimaansäätöliikkeen luovutusta koskevat siirtymäsäännökset tulee päivittää vastaamaan valinnanvapauslain mukaisia siirtymäaikoja aina vuoteen 2024 asti.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.